

Præterea censeo: Ondt i stjernen

Om et hold af vagabonder og billige folk fra Colombia

Af [BAMSES UVENNER](#)

Bamses Uvenner har fået en gevaldig kvalme ovenpå den sidste tids Leth-debat, og han kaster derfor desperat det hele op i et håbløst, men helhjertet forsøg på at få Jørgen tilbage som tour-kommentator.

Om *Præterea censeo*

Præterea censeo er et fast indslag i 16:9. Her får skiftende skribenter og tegnere spalteplass til - under pseudonym - at komme med mere eller mindre seriøse ud- og indfald mod alle sider af filmens verden. En skønsm blanding af ucensurerede krigs- og kærlighedserklæringer. Ordet er frit ...

Forslag til relancering af Jørgen Leth. Læs mere nedenfor.

Der er allerede blev sagt og skrevet meget om 'afsløringerne' i Jørgen Leths nye bog Det uperfekte menneske - alt for meget. Men der mangler et indlæg i debatten, hvor den pseudopuritanske smædekampagnes anstiftere får igen fra den skuffe, hvorfra de har hentet deres skyts. Et indlæg, hvor der ses stort på sandhed, logisk sammenhæng, saglig argumentation, kunstnerisk frihed og grænsen mellem fiktion og virkelighed. Det kommer her.

Lad os få noget kød på bordet. Hvorfor ikke starte med et par løsrevne

citater fra Leths bog og en massage-annonce?

Jeg tager kokkens datter, når jeg vil. Det er min ret. Jeg kan have hende, som jeg vil. Hun klæder sig af her i the master bedroom, mens hendes mor er ved at gøre klar til aftensmåltidet eller er i gang med at stryge mine skjorter ude i gården. Jeg mærker efter, om hendes kusse er våd. Det er den, hun er klar, og jeg kan tage hende uden forspil. Hun venter altid på, hvad jeg har lyst til. Hun indtager en stilling på knæ på sengen. En slags venteposition.

Vanvittig fræk sexgudinde med mega F-skåls meloner, stiller sexhungrende playboykrop til rådighed, for den fantasifulde gentleman. 23-årig langhåret temperamentsfuld rødtop, slank smidig ubehersket playboydulle, elsker dampende sex. Forfør mig til det græske univers.

Leths afsnit er lidt længere, fordi han forsøger at holde spændingen en smule ved at henvise til en strygescene i gården, hvorimod den rødhårede pige går lige til sagen - men i bund og grund står der følgende mellem linierne begge steder: *68-årig gammel gris betaler en meget ung pige for at få lov til at kneppe hende bagfra*. Eller hvad?

Begge citater stammer fra Sextra Bladet, men der er den mærkværdige forskel på dem, at hvor den 23-årige pige har betalt et anseeligt beløb for en lillebitte rubrik bagerst i bladet, så har Leth kvit og frit fået både sit billede og sin tekst på forsiden flere gange. I den pågældende avis - den danske medieverdens *Alphonse par excellence* - kommer det sig nemlig ikke så nøje, hvor pengene kommer fra - bare de kommer. Så om man ødelægger en stor dansk kunstners eller en stakkels prostitueret piges liv undervejs er underordnet, når man har gjort det til sin levevej at gøre sig latterlig i andres nærvær og for betaling at hengive sig til journalistisk utugt. Hvem knepper hvem i røven, om man må spørge?

Som modvinden blæser

Men selvom det pågældende organ er villig til at udgyde hvad som helst om hvem som helst, så spredte debatten sig denne gang som ringe i vandet til mere lødige medier og politiske fora, hvor den blandt andet kom til at handle om moral, etik og småborgerlige fordomme - men da var den imidlertid for længst løbet af sporet. De to citerede passager beskriver godt nok hver deres seksuelt orienterede scenarium, men hvor det er gældende konsensus, at pigen nok har smurt lidt tykt på - at brysterne ikke er helt så store, at hendes gæster ikke udelukkende er gentlemen, at hun nærmere er 32 år gammel - så tager samtlige angribende debattører Leth direkte på ordet. Trods det faktum, at vi ved selvsyn har mulighed for at inspicere pigens omtalte Fortrin, hvorimod Leths sexscene for længst er fortid og dermed umulig at verificere.

Men selvfølgelig skal vi da tage Jørgen Leth på ordet! I hans over 40 år lange karriere har han jo heller aldrig tidligere taget et stykke virkelighed og lavet det om til æstetik og/eller fiktion. Når han som cykelkommentator har beskrevet Indurain og hans Banesto-hold som en Emmenthaler i en blå Castello-sandwich, Kelme som et hold af vagabonder og billige folk fra Colombia, og bjerget Madeleine som en brutal dame med lange ben, så det er jo fordi, det er *er* sådan i virkeligheden! Cykelrytterne ved da godt, at det ikke gælder om at komme først, men at deres indbyrdes kamp først og fremmest symboliserer hverdagens eksistentielle dramaer. Det samme gælder i Leths mere end 40 film og digtsamlinger, som også glimrer ved fraværet af kunstneriske filtre, svulstige metaforer og overdrevne iscenesættelser ...

Nudge, nudge

Det er selvfølgelig ikke første gang, at kritikens måde at læse kunsten på har ændret sig (vi nævner i flæng alt fra en marxistisk normativ kritik og til den deskriptive nykritik), så nu hvor Sextra Bladet for alvor har slået tonen an til en ny tradition - docusoaparisme - så lad os da

fortsætte i det spor og se, hvor langt det kan bære. Trænger Beatles f. eks. ikke til at komme ned med nakken? Kig på følgende vers fra en af deres sange:

Well, she was just 17
You know what I mean
And the way she looked
was way beyond compare
So how could I dance with another
When I saw her standin' there

Desuagtet at det er taget ud af en sammenhæng, og at det muligvis kun er fiktion, så er det vel tydeligt for enhver, at Beatles' medlemmer har kneppet og sikkert stadig knepper med 17-årige? Nudge, nudge - know what I mean? De har også på et tidspunkt smuglet 43 kilo LSD - beskrevet i sangen *Lucy In The Sky With Diamonds* - og endte John Lennon ikke som Leth med, på film at dokumentere sit forhold i sengen til en ung etnisk pige? Så lad os da i Lennons fravær straffe McCartney ved at fratage ham hans adelige titel og sætte ham til at kommentere cykelsport fremover!

To skud i bøssen

Omvendt afstedkommer den nye optik også nødvendigvis, at verificerbare, reelle hændelser skal vendes på hovedet og læses som fiktion. Tag nu Stig Tøfting og hans erindringsbog *No Regrets*, hvorom man i Sextra Bladet kan læse:

Han har en helt fantastisk gang. Virkelig opsigtsvækkende anderledes. Der er så store muskler i benene og lårene, og det er skideflot. Han er kun 36, og han har haft så store sorger, at det virker fuldstændig umenneskeligt at skulle stable et liv på benene med så meget tragedie i bagagen. Man har lyst til at holde om ham, og sige: 'Græd bare, du behøver ikke tage alt som en supermand'.

Ja, selvfølgelig skal vi som nation give Stig Tøfting endnu et kollektivt knus! For bare man er god nok til at spille fodbold, så kommer det sig ikke så nøje, om man har en voldsdom eller to bag sig. Alt er alligevel glemt om et halvt år, når Tøfting igen sidder i et fodboldstudie og udbreder sig om boldens fysiske udformning og deraf følgende hændelser.

Men - alas - om godt et halvt år sidder der ingen Jørgen Leth i Tour de France kommentator-boksen, for når der kommer den mindste selvsminkende vogn forbi, så har TV2 for vane at springe på den. Sportschef Morten Stig Christensen mener nemlig, at Leths bog skader TV2 Sportens omdømme - altså at hans tidligere (måske fiktive) seksuelle eskapader skal påvirke hans job som cykelkommentator. I omdømmets navn kunne man således heller aldrig forestille sig, at en mand - der som et stykke fluepapir for altid har klistret sig fast i vores kollektive hukommelse ved at tungekysse med en anden mand og ved at deltage i den mest eksplicitte bøssesexscene nogensinde i dansk film - vil kunne blive ansat på TV2 ... øh, fra nu af! Godt nok foregik det kun i en film, men det er jo tilsyneladende ligegyldigt i den ny optik. Såeh ... flot, Morten - du får karakteren AAA!

Tilværelsens ulidelige Leth-had

I en tid, hvor et udsagn revet ud af sin sammenhæng kan sætte dagsordenen i flere uger, behøver man altså ikke at ane det mindste om litteratur og kunstneren Jørgen Leth for at spidde hans bog, liv og person. Derfor har eders anmelder naturligvis heller ikke selv læst bogen, men jeg vil i det mindste afholde mig fra at fælde dom over den både som kunstværk, juridisk dokument og selvfed pornografi.

Til gengæld må det være på sin plads at fælde dom over de medier og anmeldere, der har præget debatten, og som på hele etappen er gået efter manden i stedet for bolden. Der er således tale om en samling vandbærere (der titelmæssigt nødvendigvis må degraderes fremover, nu hvor de har hældt hver en dråbe ud af ørerne), som i bedste ekshibitionistiske stil frem for alt andet har 'afsløret', at de i fremskreden

Jørgen Leth er gennem en årrække blevet sat højere og højere op på en kunstnerisk piedestal, indtil en kollektiv jantelovs-inkquisition altså bestemte sig for at pille ham ned igen. Han skal jo ikke tro, at han er noget. Samtidig verserer der med jævne mellemrum en række offentlige hemmeligheder om kendte, kongelige og politikere, som udnytter deres position for at få sex - en samling herremænd, der åbenbart i høj grad stikker den op i stjernen på vandbærerne - men det er der åbenbart ingen (måske bortset fra de nævnte vandbærere), der har ondt i røven over. Lad os da hellere i fælles misundelse og efter 5000 benspænd korsfæste en mand, der kompromisløst og i sit helt eget, hudløst ærlige sprog har brugt hele sin karriere på at beskrive en virkelighed fuld af angst, depressioner, skønhed, sex og cykling.

Lad mig slutte med at opfordre en af dansk films dygtige unge instruktører til - i en slags dansk pendant til *Pulp Fiction* - via en æggende dans at relancere Jørgen Leth som en anden John Travolta på den seriøse scene. Eller hvis Morten Stig kommer på bedre tanker og vil gøre det godt igen, så kunne han jo starte med at overdrage Birte Kjærs ledige plads i *Vild med Svans* til Leth. Bare det under alle omstændigheder er noget med dans - det er så satans ufarligt, og det er jo det, danskerne vil have. Dans, Jørgen!

Og så et sidste godt råd til Sextra Bladet og dets åndsfæller: næste gang I indstiller telelinsen for at bringe andre (indtil andet er bevist) uskyldige folk i fedtefadet, så behøver I slet ikke kigge så langt - hvad med spejlet for eksempel? Billedet forestiller ... et hold af vagabonder og billige folk fra Colombia!

[Udskriv denne artikel](#)

[Gem/åben denne artikel som PDF \(? Kb\)](#)

[Gem/åben hele nummeret som PDF \(??? Kb\)](#)

« [forrige side](#) | [næste side](#) »

.....

■ 16:9, november 2005, 3. årgang, nummer 14